

(A)

(N^r 52.)

BELGISCHE SENAAT.

ZITTIJD VAN 1892-1893.

COMMISSIE TOT HERZIENING DER GRONDWET.

Wijziging aan de voorstellen van den Heer Minister van Financiën.

ART. 47bis.

De andere vereischte voorwaarden om kiezer te zijn, worden bepaald door eene wet, die slechts bij meerderheid van de twee derden der stemmen in iedere van beide Kamers kan aangenomen of gewijzigd worden.

Geene van beide Kamers mag daarover beraadslagen tenzij, minstens twee derden der leden waaruit zij zijn samengesteld, aanwezig zijn.

Indien geene daartoe aangeboden wet de vereischte meerderheid bekomt, mag de eerste wet, waarbij de voorwaarden tot kiesrecht worden vastgesteld, bij eenvoudige meerderheid worden gestemd, op voorwaarde dat de volgende bepalingen erin vervat zijn :

(Die bepalingen zouden kunnen zijn, 't zij de voorstellen van den heer Minister van Financiën betreffende het kiesrecht, doch met weglating van het onderscheidmakende bewoningscijfer, 't zij de schikkingen der wet waarbij de voorwaarden tot kiesrecht voor de gemeenteverkiezingen thans geregeld worden, — voegende in voorkomend geval bij een of ander stelsel die klassen van huisvaders en lotelingen welke door de herzieningscommissie van den Senaat werden aangenomen.)

(Onderteevend) J. CROCQ,
E. DUPONT,
Graaf GOBLET D'ALVIELLA,
Baron DE SELYS LONGCHAMPS,
A. STEURS,
A. DE THUIN.

TOELICHTING.

Aan den heer Voorzitter der Commissie van Senatoren tot herziening der Grondwet.

MIJNHEER DE VOORZITTER,

Het kiesstelsel, waarvan wij geroepen zijn den grondwettelijken vorm te zoeken, zou zooveel mogelijk moeten voortspuiten uit eene minnelijke overeenkomst, niet alleenlijk tusschen de partijen, maar ook tusschen de verschillende onderdeelen van al de partijen. Het is in dien zin dat wij getracht hebben elkander te verstaan, om bijgaand voorstel aan de Commissie van den Senaat te onderwerpen.

De menigvuldigheid der vooruitgezette formules tot bepaling der voorwaarden van het kiesrecht, was ongetwijfeld eene der oorzaken die tot nu toe alle oplossing onmogelijk hebben gemaakt. De heer Minister van Financiën droeg reeds bij om in dien toestand klaar te doen zien, met de algemeene voorwaarden waarop wij het gemakkelijk eens zullen worden, met name die van den ouderdom en van den duur van het verblijf, in zijn artikel 47^a samen te vatten.

Wij denken dat, om de eensgezindheid verder te drijven, men vermijden moet nog andere voorwaarden in de Grondwet neer te schrijven, die later beletten zouden het kiesrecht meer en meer uit te breiden.

Wij vragen dus dat artikel 47^{bis} de zorg om de andere vereischten tot kiesrecht te bepalen zou overlaten aan de wet.

Daar het echter ongeoorloofd is, ten einde het kiesrecht der minderheden te vrijwaren, niet door eene eenvoudige meerderheid van éene stem over een zoo gewichtig vraagstuk als dat der inrichting van een kiezerskorps voor de Kamers te laten beslissen, wenschen wij tevens dat de wet niet zal kunnen gestemd of gewijzigd worden tenzij bij meerderheid der twee derden.

Dergelijke voorwaarde is volkomen grondwettelijk, daar zij eene zaak betreft waarin de huidige grondwetgever heer en meester is, zooals de heer Minister van Financiën het ons heeft bewezen met beweegredenen die niet weerlegd zijn geworden.

Men brengt daartegen in dat men zodoende de moeilijkheid alleenlijk verplaatsen zou; dat deze zich weer heelen gansch zal voordoen, wanneer het er zal op aankomen eene meerderheid der twee derden te verkrijgen om de wet te doen doorgaan; daarbij, dat men zich aldus in de onmogelijkheid mocht bevinden om de voorschriften der herziene Grondwet ten uitvoer te brengen.

Daarop kan men antwoorden dat de verstandhouding veel gemakkelijker zal zijn wanneer het er om zal te doen zijn de voorwaarden niet meer in de Grondwet, maar wel in eene gewone wet op te nemen, al mocht deze slechts gewijzigd worden bij meerderheid der twee derden.

Nochtans hoeven wij te voorzien wat er ons zou te doen staan in geval wij op dien blinden muur moesten stuiten.

(3)

Wij hebben dan noodig geacht vast te stellen dat, indien de vereischte meerderheid in de tegenwoordige Kamers niet gevonden werd, men zou moeten toelaten dat de bijzondere wet, doch alleenlijk voor deze eerste maal, bij eenvoudige meerderheid mag worden gestemd, doch onder voorbehouding dat de grondslagen er van, bij middel van eenen overgangsmaatregel, in de Grondwet zelve worden opgenomen.

Die grondslagen hebben wij in ons voorstel niet bepaald, ten einde aan de pogingen tot toenadering meer gemak te verleen. Wij vergenoegden ons met de bestanddeelen eener minnelijke schikking op te sommen — onder voorbehoudingen waarin de grens onzer mogelijke toegevingen wordt aangeduid en welke ook onze persoonlijke voorkeur moge zijn — in ruiling met de toegevingen die wij, in eene verhevene gedachte van eensgezindheid en vaderlandsliefde, van de rechterzijde verwachten.

Uit naam der onderteekenaars van het voorstel :

GOBLET D'ALVIELLA.